अभ्यादि करोति ॥१॥ वैकृतावसरे प्राकृतानुवृत्त्यर्थमाह । आश्विनोऽजो धूम्रः ॥२॥ पशुर्भवति · अजग्रहणमुत्तरविवक्षया । सं° धूम्रो धूसरवर्णः ।

सारस्वतो मेष ऐन्द्र ऋषभो मध्ये यूपो दक्षिणोत्तरावैन्द्रवायोधसयोः ॥३॥ एवं देशाध्यवसानं कर्तव्यम् एवं हि श्रूयते (१२. १. ३. १६) तद्यदेतꣳ सौत्रामणिकं यूपमेतौ यूपावभितो भवत इति । वपामार्जनान्ते ग्रहानादाय पूर्ववदनुवाचनꣳ सुरासोमेभ्योऽनुब्रूहीति ॥४॥ पूर्ववच्छब्देन च राजसूयसौत्रामणिक उच्यते · तत्र ह्युक्तम् अश्विभ्याꣳ सरस्वत्याऽइन्द्राय सुत्राम्णाऽइति (५. ५. ४. २४) एता हि ग्रहदेवता इति · अतश्च पयोग्रहार्थं तदुद्देशेनापाकरणम् सुराग्रहार्थे च व्रीहिश्यामाकयोः चतुर्मुष्टिकं ग्रहणमिति · अयं च चरकसौत्रामण्यनुवाचनातिदेशोऽपरो विशेषः । सं° पूर्ववदिति राजसूयचरकसौत्रामणीवद्देवतापदान्यविभक्तिलोपेनैव समस्यानुवाचनमध्वर्युः करोति (१५. १०. १३) ।

सप्रेषं तु ॥५॥ तुशब्दो विशेषणार्थः । सं° प्रैषवचनं भवति । प्रस्थितमिति च ॥६॥ चशब्दादपरो विशेषः · प्रस्थितशब्दस्य प्रयोगः सुरासोमान्प्रस्थितान्प्रेष्येति । त्रिपशोः सर्वम् ॥७॥ प्रस्थितशब्दवद्भवति · सर्वग्रहणं च वपार्थम् पशुपुरोडाशार्थमित्यपरे तच्चानुपपन्नम् येनायं सवनीयेषु पठ्यते (६. ६. २६ ८. १६) प्रस्थित°प्रसुते तेनेह प्राप्तस्योपसंहारार्थमिदं वचनम् न च पुरोडाशे प्रस्थितशब्दस्य प्राप्तिः तस्मात्सर्वग्रहणं वपार्थमेव · पशुशब्दस्याङ्गेषूपचरितत्वात् तत्रैव मा भूदिति सर्वग्रहणम् इह चोपसंहारात्प्रस्थितशब्दस्य पशुगणान्तरेषप्रवृत्तिः । सुरावन्तमिति (१९. ३२) जुहोति ॥८॥ सं° अध्वर्युस्त्रीनपि पयोग्रहान्सहैव जुहोति । पालाशैः सौरान्न मृन्मयमाकृतिमानशऽइति श्रुतेर्यस्तऽइति (१९. ३३) ॥९॥ पा°शैः सुराग्रहान्जुहोति · कुत एतत् पा°शैरिति यस्मान्मृन्मयमाकृतिं न व्याप्नोति · कथं ज्ञायते यद्वानस्पत्यैर्देवेभ्यो जुहुत्यथ कस्मादेतं मृन्मयेनैव जुहोतीति (१४. २. २. ५३) वानस्पत्यं देवानामुचितम् मृन्मयं चानुचितमिति ज्ञापयति · अपि च पालाशान्युपशयानि भवन्तीत्यत्र (१२. ७. २. १५) श्रूयते मा भूद्दृष्टार्थता तेषामिति । सं° पा°शैः कुतः स्थालीभिरेव कुतो न जुहोति न मृन्मय° इति मृन्मयं पात्रमाकृतिं न आनशे न व्याप्नोति इति श्रुतेः ।